

УДК 37.01:33:81

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ У НАВЧАННІ ФРАНЦУЗЬКОЇ ЯК ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ МАБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ

Романенко О.В., к. пед. н., доцент,
доцент кафедри іноземних та ділової української мов
*Криворізький економічний інститут
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»*

У цій статті розглядаються особливості використання інтернет-ресурсів у процесі викладання французької як другої іноземної мови майбутнім економістам. Розкрито уявлення авторки щодо важливості застосування інтернет-технологій у підготовці студентів економічних спеціальностей до майбутньої професійної діяльності. Визначено переваги застосування інтернет-ресурсів на заняттях з французької як другої іноземної мови, запропоновано види завдань для розвитку мовної компетенції студентів із використанням соціальної мережі Facebook. Авторка зауважує, що використання можливостей сучасних соціальних мереж, спрямоване на розвиток пізнавальної активності студентів, опрацювання граматичних навичок і вмінь та активізацію навиків іншомовного спілкування, підвищує мотивацію студентів до вивчення другої іноземної мови. Доведено, що використання сучасних інтернет-технологій у навчальному процесі забезпечує послідовне формування професійної компетентності майбутніх спеціалістів з економіки.

Ключові слова: *інтернет-ресурси, мовна компетенція, соціальна мережа, пізнавальна діяльність студентів, професійна компетентність.*

В статье рассматриваются особенности использования интернет-ресурсов в процессе преподавания французского как второго иностранного языка будущим экономистам. Раскрываются представления автора о важности применения интернет-технологий в подготовке студентов экономических специальностей к будущей профессиональной деятельности. Выявлены преимущества использования интернет-ресурсов на занятиях по французскому языку как второму иностранному и предложены виды заданий для развития языковой компетенции студентов с использованием социальной сети Facebook. Автор отмечает, что использование возможностей современных социальных сетей, направленное на развитие познавательной деятельности студентов, отработку грамматических умений и навыков и активизацию навыков общения, повышает мотивацию студентов к изучению второго иностранного языка. Доказано, что использование современных интернет-технологий в учебном процессе обеспечивает последовательное формирование профессиональной компетентности будущих специалистов по экономике.

Ключевые слова: *интернет-ресурсы, языковая компетенция, социальная сеть, познавательная деятельность студентов, профессиональная компетентность.*

Romanenko O.V. THE USE OF INTERNET-RESOURCES IN LEARNING FRENCH AS THE SECOND FOREIGN LANGUAGE OF FUTURE ECONOMISTS

The article deals with the features of the use of Internet-resources in teaching French as the second foreign language to future specialists in Economics and gives the author's vision about the importance of using e-resources in training students of economic specialties for future professional activity. It reveals the advantages of Internet-resources use on French as the second foreign language lessons and suggests the set of tasks based on the use of social network Facebook aimed at the development of language competence. The author defines, that the use of Facebook facilities, directed towards the development of students' cognitive activity, working out the language skills and activization of communicative skills increases students' motivation to study the second foreign language. She also proves, that the use of modern Internet-technologies in educational process provides the development of future economists' professional competence.

Key words: *Internet-resources, language competence, social network, students' cognitive activity, professional competence.*

Постановка проблеми. Існуючий світ змінюється небагато швидкими темпами. Під впливом глобалізаційних процесів, що спричинили оновлення всіх сфер функціонування українського суспільства, і поступового входження нашої держави до Європейської спільноти суттєво змінилося бізнес-середовище. Держава потребує економістів, професійна компетентність

яких змогла б забезпечити конкурентоспроможність фахівців на ринку праці. Відповідно змінилося соціальне замовлення, країна потребує спеціалістів, які вільно володіють однією або двома іноземними мовами, що зумовлене прагненням нашої держави увійти рівноправним партнером у світове економічне товариство. Однак умови формування та рівень мовної ком-

петенції майбутніх спеціалістів з економіки як невід'ємної складової їх професійної компетентності в системі вищої економічної освіти України не завжди відповідають реаліям сьогодення, які висувають істотно нові вимоги до підготовки майбутніх спеціалістів. Адже йдеться про набуття відповідного рівня освіти спеціалістами нового покоління, які змогли б ефективно здійснювати професійну діяльність у майбутньому.

XXI століття відзначилось бурхливим розвитком наук і технологій. Сьогодні просто неможливо уявити себе без комп'ютера й усіх тих благ, які несуть з собою інтернет-технології. Вони забезпечують відкритий доступ до найбагатших бібліотек, електронних підручників, надають можливість слідкувати за розвитком освіти та педагогічної думки, опрацьовувати набуті навички та вміння, спілкуватись з викладачами та студентами у всьому світі тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Варто зауважити, що сучасна педагогічна література накопичила чимало наукових праць, присвячених ролі та місцю електронних засобів у навчальному процесі. Проблемам інформатизації суспільства, інформаційно-комунікативних технологій, інформаційному освітньому простору та електронних освітніх ресурсів присвячені роботи В. Бикова, Л. Білоусової, І. Вороникової, Г. Козлакової, М. Суботіна, Н. Фоміних та інших. Потенціал інформаційних комп'ютерних технологій розкривають у своїх дослідженнях Р. Гуревич, М. Камедія, М. Козяр, А. Кузик та І. Шахіна, вимоги до створення електронних освітніх ресурсів описано в роботах Л. Діденко, В. Козлова, О. Корбут, О. Сальникова та інших, Г. Кузнецова досліджує нормативно-правову базу впровадження електронних засобів навчання в освітній інформаційний простір України. Той факт, що Закон України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки» висловив прагнення держави побудувати «відкрите для всіх і спрямоване на розвиток інформаційне суспільство, в якому кожен міг би створювати і накопичувати інформацію та знання, мати до них вільний доступ, користуватися й обмінюватися ними, щоб надати можливість кожній людині повною мірою реалізувати свій потенціал, сприяти суспільному й особистому розвитку, підвищувати якість життя» [2] свідчить про те, що на державному і законодавчому рівнях використання електронних засобів навчання набуло особливої значущості. На наш погляд, воно залишається надзвичайно важливим дотепер у контексті підготовки студентів економічних спеціаль-

ностей до майбутньої професійної діяльності, адже електронні засоби навчання надають можливості мати постійний доступ до інформаційних джерел, поглиблювати набуті знання, продовжувати як загальну, так і спеціальну або професійну освіту, використовувати найновіші методи і засоби навчання, удосконалювати свої професійні вміння.

Постановка завдання. Проте питання використання інтернет-ресурсів у вивченні другої іноземної мови студентами економічних спеціальностей, особливо його практичні аспекти, не були досить повно розглянуті у дослідженнях українських науковців. Тому об'єктом нашого дослідження є іншомовна підготовка майбутніх економістів у вищих економічних навчальних закладах як складова їх професійної компетентності, метою – аналіз можливостей використання інтернет-ресурсів в аудиторній та поза аудиторній діяльності студентів. Завдання дослідження – проаналізувати наявні інтернет-ресурси і визначити ефективні способи їх застосування для вивчення французької як другої іноземної мови у вищому економічному навчальному закладі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Навчання французької мови як другої іноземної є одним із основних напрямів формування професійної компетентності майбутніх фахівців з міжнародної економіки. Відтак, іншомовна підготовка майбутніх економістів має бути спрямована на формування стійких навиків вживання іноземної мови для ефективного їх застосування у професійній діяльності. Задача викладача другої іноземної мови відповідно до програми – навчити студентів практичних навиків усного та письмового спілкування мовою, що виражається не тільки у вільному володінні словником економічних термінів, правилами граматики і синтаксису, що дозволяють адекватно користуватися набутими знаннями у професійній діяльності, але й виховувати у студентів бажання продовжувати поглиблювати свої знання і у такий спосіб сформувати та підтримувати достатній рівень комунікативної компетентності.

У контексті навчання французької як другої іноземної мови електронні джерела та інтернет-ресурси слід використовувати з наступних причин:

- вони полегшують сприйняття нового матеріалу, надаючи безліч прикладів вживання того або іншого правила або лексичної одиниці;

- аудіо- та відеоматеріали, якими вони здатні забезпечити викладача на занятті, є обов'язковими у вивченні другої іноземної

мови, оскільки полегшують навчання вимоги й уможливають удосконалення набутих граматичних навичок і вмій;

– інтернет-ресурси розвивають комунікативні навички, з їх використанням студент має можливість спілкуватись безпосередньо з носіями мови;

– забезпечують доступ до інформації, зібраної по всьому світу в електронних бібліотеках або підручниках; допомагають студентам організувати власну самостійну роботу, приміром, у тренуванні навичок письмового мовлення, опрацюванні додаткового інформаційного матеріалу, навчанні самостійного оцінювання письмових робіт тощо.

Варто зазначити, що у плануванні занять з використанням інтернет- та інших електронних ресурсів викладач має враховувати рівень складності завдань, час, відведений на його подання та опрацювання, логічний зв'язок з матеріалом, який вивчається на уроку, педагогічний інтерес, інтерактивний обмін на занятті і т.ін. На думку французьких педагогів, використання інтернет-ресурсів на занятті є дещо обмеженим часом і темою, що відповідно може викликати труднощі із вибором завдань, тому рекомендовано їх широке застосування за межами уроку, додатково до основного матеріалу, що допомагає учням засвоїти нові знання та мовні інструменти. У цьому випадку у використанні інтернет-ресурсів викладач віддає перевагу тим завданням, які забезпечують інтерактивний характер і командну роботу студентів [6, с. 37].

В умовах, що надають сучасні технології, можливості використання Інтернету необмежені. Електронні засоби навчання сприяють розвитку педагогічної думки. Приміром, викладачі можуть створювати власні педагогічні блоги, що мають стати засобом обміну новими педагогічними ідеями не тільки між викладачами, але й викладачем і студентом. Окрім цього, Інтернет є надійним засобом обміну представників інших культур та інших уявлень про розвиток педагогіки. До того ж, інтернет-ресурси забезпечують дистанційне навчання і дають можливість викладачу контролювати навчальний процес навіть на канікулах. Вони забезпечують автоматизацію навичок письма, оскільки надають багато завдань для опрацювання письмового матеріалу, перевірки засвоєних знань тощо. Завдяки використанню електронних засобів велика кількість різних завдань може перевірятись просто автоматично. Так, наприклад, доречним було б організувати конкурси письмових робіт, у яких брали б участь студенти різних навчальних закладів. У такий спосіб вони могли б оцінювати себе серед

багатьох інших, справедливо визначаючи найкращі письмові роботи, поглянувши на себе та на свої уміння з точки зору інших.

Однак найголовнішою задачею інтернет-ресурсів, як ми вважаємо, є забезпечення доступу до автентичних джерел. Якщо йдеться про навчання мови майбутніх економістів, варто зауважити про ті можливості, які надаються Інтернетом для забезпечення професійної підготовки студентів. У вивченні ділової французької, приміром, ми можемо миттєво зв'язатись з даними щодо діяльності підприємства і дати завдання проаналізувати її майбутнім фахівцям з економіки. У формуванні мовної компетенції з французької мови корисним буде відвідування франкомовних форумів, причому завдання студентам висловлювати свої думки на форумах, що провокує відповіді на них і тим самим забезпечує інтерактивний обмін на заняттях, в цілому підвищує мотивацію до спілкування іноземними мовами.

Широко вживаним є використання мобільних телефонів. Але воно не має бути обмежене тільки використанням словників для перекладу незнайомих слів. Із мобільними приладами та планшетами можна створити ілюзію телевізійної інтерактивної гри, й тим самим унаочнити навчальний процес. Якщо замість анкети-опитування запропонувати студентам опитування по телефону, це буде більш цікавим і примусить їх розмовляти іноземною мовою.

Враховуючи вищесказане, зазначимо, що Інтернет є передусім невичерпним джерелом автентичних документів, текстових та аудіовізуальних. В умовах сьогодення Інтернет є першочерговим засобом запровадження інновацій у навчальному процесі. Використання Інтернету значно полегшує проведення інтерактивних ігор, що відповідно розвиває навички реальної, а не віртуальної, колективної роботи.

Соціальні мережі, якими зараз захоплюється все сучасне суспільство, також можуть бути використані в освітньому процесі. Не зважаючи на те, що у колі педагогів є досить розповсюдженим ставлення до них як до елементів забезпечення дозвілля, що іноді відкрито заважає навчальному процесу, вважаємо за доцільне виокремити ті характерні риси, які можуть бути широко використані у навчанні другої іноземної мови.

Така соціальна мережа, як Facebook, залишається першою за популярністю соціальною мережею у 129 країнах. Більшість студентів підключені до цієї мережі й активно користуються нею. Тому викладачі іноземних мов можуть скористатись цим і запропонувати нові підходи до використан-

ня мережі Facebook у навчальному процесі. По-перше, мережа широко використовується для забезпечення інформацією, отже, мета її використання – інформативна: викликати інтерес, щоб отримати реакцію на інформацію, подію і т.ін. У контексті вивчення французької як другої іноземної мови мережа надає велику кількість публікацій, присвячених французькій мові: вірші, пісні, історичні факти (часто у супроводі опитувань, спрямованих на перевірку засвоєння наданої інформації), граматичні пояснення, надані учнями, які вже опанували це граматичне явище, автентичні документи, що можуть бути використані для засвоєння навиків вживання стійких словосполучень або професійної лексики, відеофрагменти, що демонструють сферу застосування мовного матеріалу тощо.

Мережа виступає також у якості з'єднувального елемента між учнями та французькими установами, які забезпечують навчання французької мови в Україні. У ній висвітлюються умови курсів, перераховуються послуги, які надаються такими організаціями, дати іспитів, що забезпечує охоплення інформацією всіх бажаючих вивчати мову поза межами навчальних закладів. Існує також блог, призначений для тренування у студентів навиків письмового мовлення (blog.e-carel.org). Функціонування мережі у цьому контексті, по-перше, забезпечує студентів додатковими матеріалами для вивчення та удосконалення французької мови, по-друге, підвищує мотивацію до її вивчення.

Facebook є неоціненним джерелом творчих завдань, які спрямовані на розвиток мовної компетенції учнів. Із постійним висвітленням результатів власної навчальної діяльності у соціальній мережі, в умовах вільного доступу всіх бажаючих, готових ділитися власним досвідом, процес навчання набуває нових рис – розвиваються навички колективної роботи, студент навчається працювати самостійно і водночас відчуває себе часткою єдиного пізнавального процесу. Колективна думка дозволяє полегшити процес засвоєння нової інформації, приміром, лексики економічного вжитку, детально вивчати граматичні явища із наведенням прикладів їх використання у ділових паперах, ретельно аналізувати поданий матеріал, робити власні висновки й ділитися ними. У такий спосіб у нагоді стає те, що, виносячи свої думки на колективне обговорення, студент міняється ролями із викладачем і навчається самостійно думати, аналізувати, логічно мислити і робити висновки.

Facebook навчає шляхом коментарів висловлювати власні думки краще, ніж

будь-яка телевізійна передача. Будь-що може стати предметом обговорення у мережі починаючи від улюбленого десерту, завершуючи політичними подіями. Задача викладача у цьому випадку здебільшого контролююча, однак підготувати студентів до такого інтерактивного діалогу має саме викладач. Студенти не завжди готові брати активну участь у колективному обговоренні, але поступове залучення їх до таких завдань відкриває нові можливості в опануванні мови – студенти стають більш розкутими і відкритими у своїх судженнях і вдосконалюють навички володіння мовою.

Стосовно опрацювання граматики можливості Facebook безмежні. Виходячи із обговорення будь-якої події, представлені у вигляді фото, тексту, відеоролика, студенти опрацьовують надану граматичну форму – час дієслів, ступені порівняння прикметників, питальні речення тощо. Творчі завдання типу «придумайте закінчення історії...» можливо виконувати із залученням до соціальних мереж із колективним обговоренням результатів роботи студентів. Цікавим було б обмежити час виконання завдання, що вимагає від студента концентрації зусиль. Така робота, результати якої іноді важко передбачити, дає можливість студентам розкрити себе з іншого боку, виявляє їх креативні навички, заохочує до виконання наступних завдань. Вивчення часів дієслів французької мови зазвичай викликає багато труднощів у студентів. Але такі труднощі можуть бути полегшені за умов, що студенти будуть обмінюватись своїми думками стосовно вивчення граматики і ділитись власним досвідом опанування граматичних правил [7].

Наявні сучасні засоби комунікації дозволяють студентам приміряти на себе різні ролі. Стосовно навчання розмовної мови мобільний телефон із диктофоном надає можливості уявити себе у ролі актора, який начитує текст ролі, а потім порівняти свою вимову з вимовою актора на сцені, що неодмінно забезпечить інтерактивний процес навчання, розкриє нові перспективи розвитку пізнавальної діяльності учнів. Такі завдання, на нашу думку, заохочують студентів до спілкування іноземною мовою не лише на заняттях, але й у повсякденному житті, поза межами уроків, привчають їх поєднувати навчання і дозвілля. Використання Facebook, між іншим, дозволяє зняти мовний бар'єр, властивий багатьом учням або студентам, які тільки починають вивчати мову.

Таким чином, посилання на Facebook і організація занять з французької мови як

другої іноземної із використанням цієї соціальної мережі мають наступні переваги:

– з використанням властивостей мережі Facebook забезпечується поступовий і послідовний розвиток мовної компетенції студентів протягом тривалого часу, приміром, під час перерви у заняттях або в системі дистанційного навчання;

– студенти залучаються до читання французькою мовою та висловлення думок стосовно прочитаного, що неодмінно розвиває навички логічного мислення;

– посилення до мережі знімає психологічний бар'єр, надає більше свободи у формулюванні думок, допомагає знайти односторонців і впевнитись у тому, що поряд із ними велика кількість інших учнів шляхом проб і помилок вивчає французьку мову і прогресує у цьому;

– автоматизуються навички вживання професійної термінології, розвивається мовна здогадка, зростає мотивація до вивчення другої мови, підвищується самооцінка студентів;

– той факт, що результати власної пізнавальної діяльності можуть стати предметом колективного обговорення з боку громади, не лише дисциплінує студентів, але й захоплює їх до подальшого вдосконалення.

Висновки з проведеного дослідження. Підсумовуючи вищесказане, зазначи-

мо, що використання інтернет-ресурсів вимагає ретельної підготовки до занять, хоча цей процес потребує додаткових зусиль і часу, для викладачів він є міцним поштовхом удосконалення власних навичок володіння мовою і привчає використовувати інноваційні технології навчання у своїй педагогічній діяльності.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Гниліченко Н. Інноваційні технології у вивченні англійської мови. – К.: Шкільний світ, 2008. – 128 с.
2. Закон України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/537-16>.
3. Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра, спеціаліста і магістра напрямів 0501 – «Економіка і підприємництво» – К., 2002. – 23 с.
4. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти. – К.: Ленвіт, 2006. – 35 с.
5. Стратегія розвитку інформаційного суспільства в Україні. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/386-2013-p>.
6. Payet A. Comment faire d'Internet un réel support pour la classe? – Le français dans le monde № 414, novembre-décembre 2017. – P. 36–37.
7. Savourat-Sreng C. Facebook pour professeur en français – Le français dans le monde N411 mai-juin 2017. – P. 42–43.